

Fiskirannsóknarstofan

Royndir við rist eftir ídnaðarfiski

Royndir gjörðar við Zenitu, 29. okt - 15. des 1996

FRS smárit 97/5

Royndir við rist eftir ídnaðarfiski

Tíðarskeið: 29 okt. - 15 des. 1996

Skip: M/tr Zenita

Við fyri Fiskirannsóknarstovuna: Kristian Zachariassen

Skriva frágreiðing: Kristian Zachariassen

Endamál: Endamálið við royndunum var í fyrsta lagi at kanna, um tað letur seg gera at veiða ídnaðarfisk uttan ov nógva hjáveiðu av smáum matfiski, serliga smáari hýsu og hvítingi. Til hetta endamál varð ein rist sett í trolíð. Sí mynd 1.

Í øðrum lagi skuldi kannast, um møguligt er at fáa matfiskin, sum er yvir 55 cm, aftur í trolposan ígjøgnum eina serliga smogu, sum er fest í endan á ristini. Sí mynd 2.

Úrslit: Úrslitið vísti, at hetta letur seg gera, bæði at síla tað smáu hýsuna frá við rist og at fáa tann stóra matfiskin aftur ígjøgnum smoguna í trolposan. Í øllum førum tá smáhýsan er yvir 20 cm, sum hon var tá royndirnar vóru gjørdar.

Tey hálini ongin rist var í trolinum, var hjáveiðan av smáhýsu umleið 4 - 8%, okkurt hál tó umleið 14 %. Við rist var hjáveiðan fyri tað mesta væl undir 2%, sum var hægst loyvda hjáveiða, tá veitt varð eftir ídnaðarfiski undir Føroyum. Hjáveiðan er í % vektini.

Talva 1 vísir hvussu nóg hjáveiða var í tey einstøku hálini.

Møguligt var eisini at fáa tann stóra matfiskin aftur í trolposan ígjøgnum eina smogu, sum var fest í niðara enda á ristini. Henda smoga var gjørd úr 200 mm neti og spent upp við eini gummislangu. Slangan var av tí slagnum, sum trolarar brúka til trolspølini. Eisini var roynt at gera smoguna úr 160 mm neti, men hetta vísti seg at vera ov smáir meskar.

Tá veitt var við rist og netið á smoguni var komið at rigga við 200 mm neti, var næstan eingin smáfiskur undir 45 -50 cm í trolinum, ímeðal umleið 8 -10 kg.

Við rist, og netið á smoguni 160 mm var væl meiri av smáfiski í, serliga smáum hvítingi, sum var minni enn 45 -50 cm.

Uttan rist var nóg meir av smáfiski í. Okkurt hálið vóru umleið 200 av smáari hýsu og hvítingi í. Hesin fiskur var um 40 cm, men fer ikki niður í lastina.

Mynd 3 vísir hvussu smogan var gjørd.

Reiðskapur: Trolíð var eitt sokallað "Føroyatrol". Sí mynd 1.

Fiskileið: Eystanfyri: ímillum Sandoyarbankan og Suðuroyarbankan.
Vestanfyri: vestanfyri Suðuroynna, á Skeivabanka.

Hetta eru vanligar leiðir, sum ídnaðarbátarnir royna ta tíðina á árinum royndirnar vóru gjørdar. Á Nólsoyarbankanum og har rundanum verður vanligi ikki roynt fyrr enn í februar mánað.

Mannagongd: Fyri at síggja mun á hjáveiðuni, varð fiskað við rist og uttan rist. Byrjað var uttan rist fyri at vita hvussu nógv var til av smáhýsu og aðrari hjáveiðu. Síðan var ristin sett í trolíð, og har varð hon standandi restina av royndartíðini. Tó varð netið á smoguni gjørt smámeskað nøkur fá tón hvønn túr fyri at kunna samanlíkna hjáveiðuna.

Tíknir vórðu prøvar av veiðuni hvørt tón. Prøvarnar vóru ímillum 40 kg og 100 kg, teir flestu vóru umleið 60 kg. Øll hýsan og allur gulllaksurin í hvørjum prøva varð mátaður. Í øðrumhvørjum prøva vórðu mátaði 8 kg av hvítingsbróður og 8 kg av svartkjafti. Matfiskurin, sum var undir umleið 55, cm varð koyrdur í ein kassa og mátaður tá ið liðugt var at kryvja. Hetta varð mest gjørt fyri at vita hvussu gott smogan riggaði.

Fiskiskapur: Fiskiskapurin var misjavnur, hálini vóru úr 6 tons sum upp í góð 30 tons. Slagið var hvítingsbróður, svartkjaftur og eitt sindur av gulllaksi. Fýra teir fyrstu túrarnar varð roynt ímillum Sandoyarbanka og Suðuroyarbanka. Á hesi leið var umleið 45% hvítingsbróður, 45% svartkjaftur og 10% gulllaksur í hvørjum háli. Veiðan av matfiski var ójovn. Úr einum kassa upp í 55 kassar. Kassarnir taka umleið 40 kg.

Mest var av toski og upsa. Eitt sindur var av hýsu, hvítingi og havtasku. Upsin og toskurin var allur yvir 55 cm. Hvítingurin og hýsan var blandað, smá og stór, úr 40 cm upp í 60 cm.

Tilrigging: Byrjað varð við eini rist, har millumrúmini ímillum rimarnar kundu stillast. Fyrst vóru 30 mm ímillum rimarnar. Síðan blivu millumrúmini minkað so spakuliga til tað var 25 mm ímillum. Við 25 mm ímillum rimarnar var hjáveiðan av smáhýsu komin niður á umleið 1%. Hendan ristin, sum rimarnar kundu stillast á, var sera tung og óarbeiðslig. Avgjørt varð tí at royna eina nýggja, sum hevði rimarnar sveisaðar fastar við 25 mm ímillum. Hendan ristin var lættari og betri at fáast við. Seinni var ein smoga gjørd, so at matfiskurin kundi fáast til haldar. Fyrsta smogan var á yvirnetinum á trolinum. Hendan smogan vísti seg at rigga illa, tí ov nógvur fiskur stóð fastur í netinum. Eisini lógu fiskar frammanfyri ristina tá hálað varð. Tey hálini, har smogan var á yvirnetinum, var minni av ídnaðarfiski í enn tá fiskað varð uttan rist. Hetta var tekin um, at ov nógvur ídnaðarfiskur fór út saman við matfiskinum.

Mett varð, at neyðugt var at broyta smoguna og at venda ristin við, so at tað, sum fór ígjøgnum ristina, fór út í neðra ístaðin fyri í erva. Á henda hátt kom eingin fiskur at vera frammanfyri ristina, tá hálað varð. Eisini kom minni ídnaðarfiskur at fara út saman við matfiskinum.

Tá ristin varð vend við, bleiv smogan eisini broytt. Ístaðin fyri plastkúlur at halda netinum uppi, varð ein plastslanga spent har sum smogan var hægst. Hesin mátin at halda meskarnar á smoguni uppspentar uppá riggaði væl, men hevði tann vansan, at slangan brotnaði tá hon hevði verið á netatrumluni nakrar ferðir.

Síðan varð roynt at seta blíggjlinur á smoguna, soleiðis at netið kom at verða hálað sundur. Hesum mátanum varð tó skjótt givist við, tí tað skuldi alt ov lítið til áðrenn smogan ikki riggaði. Bert um nakrir fáir fiskar komu at standa fastir í netinum, fór skapið á smoguni út av lagi og hjáveiðan av smáfiski vaks munandi.

At enda varð farið aftur til mátan við slanguni, sum skuldi halda smoguna uppspenta. Hesaferð høvdu vit tó eina gummislangu (hydraulikslangu 1,5”) ístaðin fyri plastslanguna. Hetta var tað endaliga, sum vit komu til. Gummislangan tolir at koma upp á netatrumluna uttan at brota.

Niðurstøða: Við at brúka eina rist, sum hevur 25 mm millum rimarnar, fer øll smáhýsan, sum er størri enn uml. 25 cm, útaftur. Um minni enn 25 mm eru millum rimarnar, er vandi fyri, at ídnaðarfiskur ikki sílar nóg væl aftur ígjøgnum ristina, tí talan kann vera um stór hál og harvið eitt stórt trýst á ristina. Ein hvíttingsbróður kann vera 22 mm til tjúgdar og ein svartkjaftur meir enn tað.

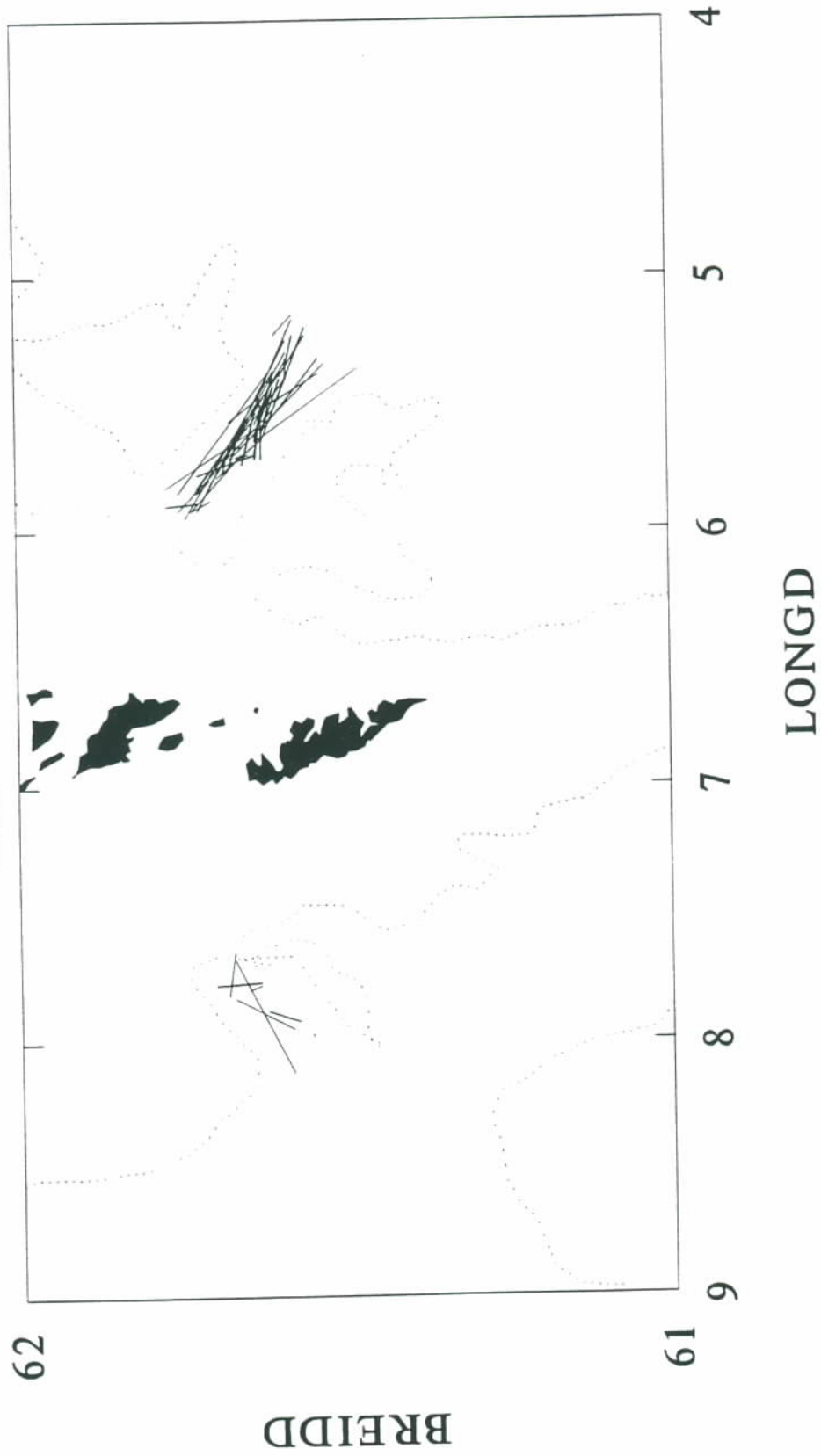
Um eitt sílingarnet verður nýtt saman við ristini, er møguligt at fáa ídnaðarfisk og tann stóra matfiskin í sama posa. Stóri matfiskurin er eitt gott ískoyti afturat ídnaðarfiskinum tá landað verður. Hettar sílingarnet skal vera 200 mm til víddar fyri at tað skal síla nóg gott. Um netið er 160 mm verður ov nóg av smáfiski sum er ímillum 30 - 50 cm í trolinum.

Tá smáhýsan er somu stødd sum ídnaðarfiskurin, riggar ikki at skilja smáhýsuna frá við rist. Hetta var tó ikki nakar trupulleiki tá royndin varð gjørd, tí øll hýsan var størri enn 20 cm.

Um hugsa verður um hvørjum standi fiskurin, sum verður sílaður út er í, tá hann er farin ígjøgnum netið á smoguni kann bert metast um. Okkara meting er, at tá netið er 200 mm til víddar, so átti fiskurin ikki at fingið skaða tí at meskarnir eru størri í ummál enn fiskurin, sum verður sílaður út, tað vil siga at fiskurin verður ikki trýstur út ígjøgnum meskarnar, men fer sjálvur.

ROYNDIR VIÐ RIST Í ÍDNADARTROLI

ZENITA NOV-DES 1996

Hál nr.	Hvbr kg	Svkj kg	Gull. kg	Annað kg	Hýsa kg	Prævi ialt k	Hýsa %	Við rist		Ídn. f ialt Tons	Matf. ialt Kg	Viðm.
								Prævi ialt k	Hýsa %			
6	33.25	23.5	2.9	0.3	0.55	60.5	0.91		13	1260		
7	31.1	11.5	1.8		0.75	45.15	1.66		8	252		
8	19.9	30.7	1.4	0.6	0.2	52.8	0.38		11	252		
9	10.5	7.2	0.65	1.55	0.11	20.01	0.55		13	798		
10	19.6	19.1	0.6	1.9	0.3	41.5	0.72		6	1638		
17	11.65	24.7	1.27		0.23	37.85	0.61		10	546		
18	39.65	38.25	2.25	0.5	1.07	81.72	1.31		20	588		
19	53.9		4.3	2.67	2.55	63.42	4.02		12	1050	Broytt smogu	
20	31	28.65	2.9	0.53	0.95	64.03	1.48		20	546		
22	22.4	19.4	4.65	0.59	0.33	47.37	0.7		15	588		
23	23.55	30	2		0.7	56.25	1.24		22	714		
24	34.75	14	9.85	0.95	0.55	60.1	0.92		16	588		
25	9	21.5	4.3	0.64	0.3	35.74	0.84		15	588		
27	8.1	38.85	11.3	0.42	0.32	58.99	0.54		16	252		
28	38.6		11.75		0.92	51.27	1.79		12			
29	16.9	18.15	4.25	0.28	0.315	39.895	0.79		26	2226		
30	30.45	18.65	10.85	0.865	0.28	61.095	0.46		5	210		
32	18.55	17.7	7.15		0.56	43.96	1.27		10	420		
33	38.6	14.25	4.15		0.54	57.54	0.94		20	462		
34	2.3	39.35	5.25	0.25	0.33	47.48	0.7		22	546		
35	12.15	30.65	7.95	2.03	0.48	53.26	0.9		10	504		
36	16.8	19.55	3.9	2.28	0.3	42.83	0.7		16	546		
39	37.4	14.2	8	2.2	1.8	63.6	2.83		15	546	Broytt smogu	
41	14.4	14.4	4.6	3.01	1.2	37.61	3.19		6	1008		
50	1.1	25.5	2.25	1.35	0	30.2	0					
52	3.75	29.75	8.25	1.1	1.1	43.95	2.5		8	882		
53	7.25	28.1	14.25	0.65	0.8	51.05	1.57		12	882		
54	13.5	36	6.2	0.55	0.6	56.85	1.06		20	1134		
55	5.1	33.75	7.5	0.9	0.13	47.38	0.27		12	924		
56	28.8	22.25	8.2	1.8	2.15	63.2	3.4		20	1680		
Ialt 30 hál	383.45	362.25	164.67	27.915	20.415	1516.6	1.275		411	22764		

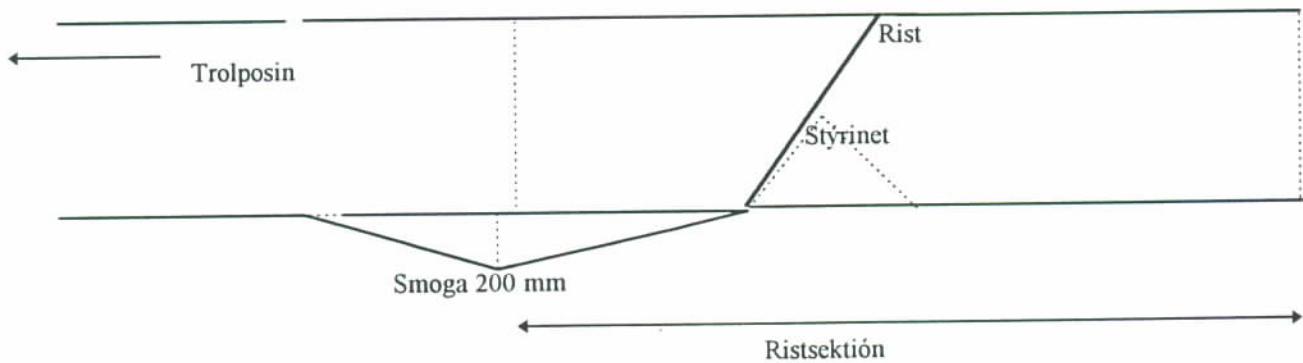
Uttan rist											
	Hvbr kg	Svkj kg	Gull. kg	Annað kg	Hýsa kg	Prævi falt k	Hýsa %		Ídn. f falt Tons	Matf. falt Kg	Viðm.
Hál nr. 1	50.9	1.2	2.7		2.5	57.3	4.36		16	798	
2	50.9	7.25	1.9		1.7	61.75	2.75		20	1092	
3	48.8	9.9	4.1		2.85	65.65	4.34		15	714	
4	21.25	40.9	4.5		3.4	70.05	4.85		14	1806	
11	16	34.25	3.4		4.1	57.75	7.1		16	1134	
12	38.45	26.9	3.3	2.88	3.8	75.33	5.04		16	1470	
13	7.6	39.5	4.3	0.43	1.9	53.73	3.54		12	588	
14	10.2	32.6	6.15		1.8	50.75	3.55		8	504	
15	19.6	30	1.6		2.4	53.6	4.48		30	1554	
16	6.65	19.6	4.2		0.4	30.85	1.3		14		
38	32.75	6	16.9	0.1	9.25	65	14.23		15	1848	
falt 11 hál	303.1	248.1	53.05	3.41	34.1	641.76	5.05		176	11508	

Mynd 1.

Føroyatrol 460 meskar og 114" Thyborøn lemmar
Yvirbreidlar 70 m taifun - undirbreidlar 70 m taifun - forleingarar 70 m wire -

Mynd 2.

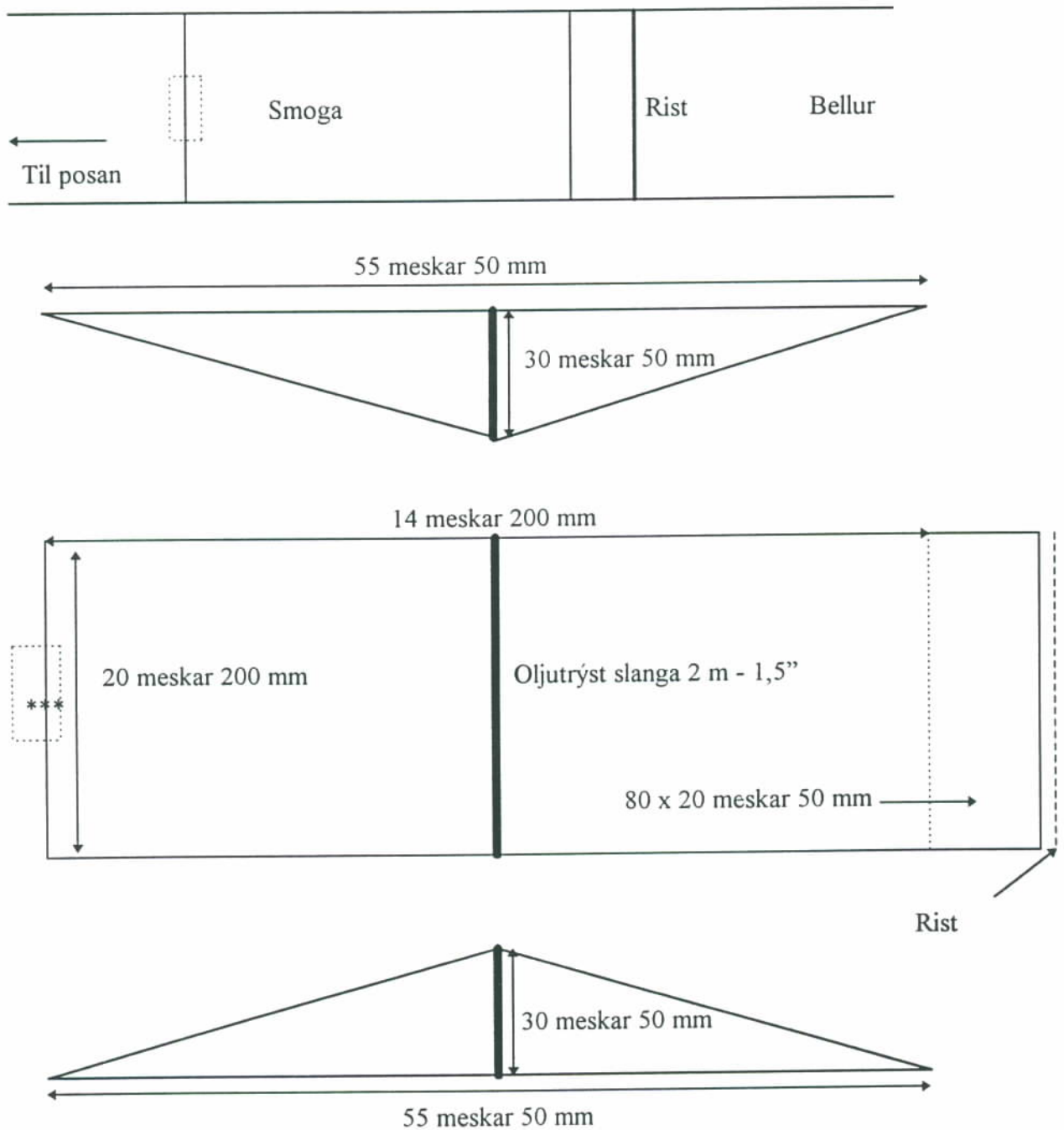

Rist: hædd 2,0 m
breidd 1,30 m
25 mm millum rimarnar

Stýrinet: tættmeskað net fyri at stýra fiskinum upp móti ovara kanti á ristini. Netið er seymað fast í trolíð og lagt upp við ristini.

Smoga: 200 mm net
Ein Gummislanga er fest á miðjuna á netinum. Longdin á slanguni er 2 m
Smogan, sum nýtt varð við "Zenitu"

Mynd 3.

*** Net, sum er seymað í sjálvtt trolíð fyri at fiskur ikki skal sleppa út úr posanum har sum endin á smoguni er, 80 x 20 meskar 30 mm

Breidd á fiski, mátaður við hœvdi.

Hýsa:		Hvítingsbróður:		Gulllaksur:		Kongafiskur:	
Longd cm	Breidd mm	Longd cm	Breidd mm	Longd cm	Breidd mm	Longd cm	Breidd mm
18.9	20	17.7	17.7	22.6	22.8	21	29.6
19.7	25.4	19.3	20	23.2	23.5	16.9	25
20.2	22	20.4	20	24.2	24.5		
21.6	23.5	20.5	21	24.3	23.5		
22.2	21.8	21.1	20	24.9	25		
22.3	26	22	21	26.4	26		
22.4	21.4	22.2	21.4	29	29.2		
22.8	25						
23	25.5						
23.5	28						
23.6	27.4						
24	27.2						
24.4	22						
24.6	21.4						
25.7	28.8						
26.5	28.7						
26.6	28.5						
27.9	31.6						
28	31.6						
28.2	30.5						
29.7	33						